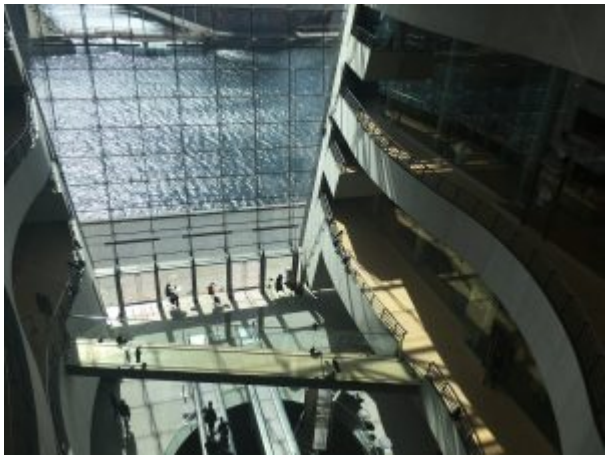
Velkommen til Danmark! – 2. část

Ve středu nás měl čekat vrchol celé výpravy, národní knihovna a univerzitní knihovny, o které jsme se pochopitelně zajímali ze všeho nejvíc.

Černý diamant a univerzitní knihovny

Toto je pokračování reportáže z cesty po knihovnách v dánské Kodani. První část blogu najdete zde.

Hned ráno jsme zamířili do **Královské knihovny** (Det Kongelige bibliotek). Její moderní přístavba od architektonického studia Schmidt, Hammer & Lassen nese název Černý diamant (Den Sorte Diamant) a skutečně září jako klenot nad hladinou přilehlého kanálu. K původní cihlové budově z roku 1906 s hlavním vchodem do pěkné zahrady byla již přistavena ne příliš povedená moderní část. Když knihovna přestala s přibývajícími lety kapacitně stačit, bylo rozhodnuto přistavit novou budovu hned vedle. Původní přístavbu nebylo ale možné kvůli obavám z narušení statiky staré budovy zbourat, a tak ji architekti rafinovaně oblékli do falešné fasády ze stejných materiálů, jaké použili na Černý diamant. Spojení starého s novým tak

působí poměrně přirozeně. Z venku černá budova působí uvnitř světle a díky velkému atriu i vzdušně, s krásným výhledem na třpytící se vodu skrze obrovskou prosklenou plochu. Barevnost interiéru pochází pouze z přirozených barev použitých materiálů – kamene, oceli, skla a dřeva. Působivá stavba má být knihovnou 21. století.

Tolik propagační letáky a ideje architektů. Jak ale vzletná architektura působí v reálném provozu knihovny nám s hořkou ironií a sympatickým humorem přiblížil náš průvodce Poul Erlandsen. Budova se vyjímá pěkně na fotkách, ale dost dobře by mohla být považována za sídlo filharmonie nebo jakékoliv jiné instituce. Že jde o knihovnu, zvenčí nepoznáte. Uvnitř zase těžko najdete výpůjční pult, sami jsme si po příchodu nebyli jisti, jestli nečekáme omylem u nějakého bočního vchodu. Zaměstnanci v kancelářích zase zpočátku bojovali s architekty o možnost stínění oken, které nezapadalo do estetické vize tvůrců návrhu. To všechno jsou ovšem jen marginálie. Hlavním problémem Černého diamantu je fakt, že jde o značně nákladnou záležitost. V době, kdy vláda každý rok snižuje knihovně rozpočet, je rozsáhlá budova v tak lukrativní lokalitě spíše zátěží. Škrty se tak projevují hlavně v snižování počtu zaměstnanců, což má za následek uzavření některých krásných designových studoven, protože nejsou knihovníci, kteří by zajistili jejich provoz. Proto je paradoxně obsazenější neméně krásná historická část knihovny. Zajímali jsme se, jestli nemohou být stavy doplněny o studenty. Mohou, ale nestačí to. Studenti mohou pracovat pouze osm , aby nepřišli o štědrý příspěvek na studium od státu. Architekti zřejmě při plánování bombastické budovy netušili, že i v Dánsku se bude muset někdy šetřit. Jak náš kolega trefně poznamenal, jde vlastně o naleštěnou bídu. Knihovna je krásná, ale my jsme byli tak zklamaní, že jsme si s Poulem ani neudělali tradiční společnou fotku.

Oběd a další exkurzi jsme měli naplánované v jižním kampusu **Kodaňské univerzity** (Københavns Universitets Søndre Campus), kde sídlí humanitně zaměřené fakulty. V komplexu nových a nově budovaných staveb jsme se poměrně brzy ztratili a tím pádem jsme prošli mnoho skutečně nádherných prostor (ach ten proslulý skandinávský design), než jsme se konečně setkali s naším průvodcem Hansem Kristianem Mikkelsenem, který je mimochodem odborníkem na slavistiku.

Hans Kristian nás nejprve zavedl do své kanceláře, kde nás seznámil se složitou strukturou univerzitní knihovny. Organizačně je spojena s Královskou knihovnou, zejména kvůli již zmiňovanému každoročnímu seškrtání rozpočtu o 2 %. Ze stejného důvodu dochází i ke slučování oborových knihoven ve větší celky, dochází i k outsourcování vedoucích knihovníků, jak jsme viděli v Roskilde. Zajímavý byl způsob nakupování nových e-knih, tzv. evidence-based acquisition. Knihovna slíbí velkému nakladateli, že u něj utratí určitou sumu peněz, a na

rok získá pro své uživatele přístup k celé kolekci. Po roce za slíbenou částku nakoupí ty nejpůjčovanější dokumenty. Po dlouhém výkladu nás knihovník provedl po Faculty Library of Humanities, která byla sice moc pěkná, ale vlastně ničím překvapující. Pak se nás ujal jeho kolega a zavedl nás do dalších částí knihovny. Knihovna teologické fakulty má ve složité organizační struktuře zvláštní separátní postavení. Jde o maličkou knihovnu se studovnou komickým způsobem včleněnou do jídelny přilehlého bistra. Výpůjčky jsou zde jen prezenční a celkově neskrývala svou orientaci spíše na akademické pracovníky než na studenty a v podstatě popírala vše, o co v současných knihovnách jde především. Poslední knihovna, kterou jsme viděli, pro studenty právnické fakulty nese název Legal Knowledge Centre. Proč ne library? Protože v ní nejsou téměř žádné knihy přeci. Vtírá se otázka, jestli je knihovna bez knih stále ještě knihovnou… Odpovězte si sami. Za nás ano. Paradoxně centrum poskytuje službu Book a Librarian, můžete si sjednat schůzku s kvalifikovaným knihovníkem (tady to jde i bez knih), který vám pomůže s jakýmkoli studijním problémem. Nutno podotknout, že knihovna byla opravdu luxusně vybavena a prostor působil neskutečně příjemně.

V Legal Knowledge Centre nám skončil oficiální program a mohli jsme se vydat do vyhlášené kampusové gelaterie, která má v nabídce např. i lékořicovou zmrzlinu, mimochodem nejoblíbenější příchuť našeho pana vedoucího. Pak jsme se vydali obhlédnout IT univerzitu, jejíž zcela nenápadná knihovna je také pod správou CUL. Budovu univerzity navrhl stejný architekt jako knihovnu v Roskilde, tedy Henning Larsen. Jde o moderní stavbu s velkým atriem v bílém tónu. Zde jsme se unaveni usadili do pohodlných gaučů v nejvyšším patře atria a jen v tichosti zpracovávali rozporuplné dojmy z celého dne.

Konec druhé ze tří částí reportáže do Kodaně a Malmö. V závěrečné třetí části se můžete těšit na postřehy z knihoven

ve Švédském Malmö a na příkladu kodaňské knihovny Fakulty sociálních věd si ukážeme, že i ve zdánlivě naprosto nevyhovujících podmínkách může vzniknout skvělá knihovna, pokud má štěstí na otevřené a tvůrčí knihovníky. Poslední část se objeví na blogu v následujících týdnech.

	Tereza Papayová tereza.papayova@ff.cuni.cz	**Meziknihovní a mezinárodní meziknihovní služby**

tip: Pokud se nemůžete dočkat pokračování, přečtěte si zatím naše další zprávy z cest po evropských knihovnách:

□□ (Dublin) | □□ (Vídeň) | □□ (Berlín) | □□ (Zlín) | □□ (Helsinky) | □□ (Lublaň) | □□ (Dublin podruhé) | □□ (Mnichov & Stuttgart) | □□ □□ (Kodaň a Malmö)

Podívejte se na fotogalerii:

Vchod do staré budovy Královské knihovny. Po vybudování Diamantu se stal zadním vchodem, který ačkoliv vede do krásné zahrady, je pro nedostatek personálu zamčený.

Stará budova s novou jsou naprosto organicky propojeny.

Náš sympatický průvodce Poul

Studovna původní Královské knihovny není o nic míň populární.

V létě se čtenáři přímo před knihovnou koupou…

Hlavní vchod do Černého diamantu

Do studoven jsme směli nakouknout jen zvenku

Zapomněli jsme na společné foto s průvodcem, tak alespoň selfie s architektonickým skvostem.

Černý diamant stojí v atraktivní lokalitě přímo u vody

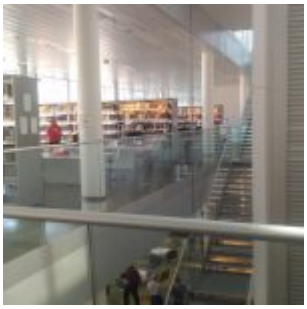
Skandinávský design – než jsme se našli, procházeli jsme krásnými univerzitními budovami

Skandinávský design – než jsme se našli, procházeli jsme krásnými univerzitními budovami

Skandinávský design – než jsme se našli, procházeli jsme krásnými univerzitními budovami

Skandinávský design – než jsme se našli, procházeli jsme krásnými univerzitními budovami

Působivé interiéry Legal Knowledge Centre

Působivé interiéry Legal Knowledge Centre

Působivé interiéry Legal Knowledge Centre

IT univerzita v budově od Henninga Larsena

IT univerzita v budově od Henninga Larsena